

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

vyšší úroveň obtížnosti

CJMVD12C0T01

DIDAKTICKÝ TEST

Maximální bodové hodnocení: 100 bodů
Hranice úspěšnosti: 44 %

1 Základní informace k zadání zkoušky

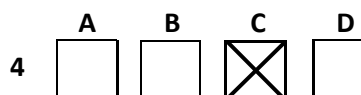
- Didaktický test obsahuje 47 úloh.
- Časový limit pro řešení didaktického testu je uveden na záznamovém archu.
- Povolené pomůcky: pouze psací potřeby.
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- U všech úloh/podúloh je právě jedna odpověď správná.
- Za nesprávnou nebo neuvedenou odpověď se body neodečítají.
- Odpovědi pište do záznamového archu.
- Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.
- Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení.

2 Pravidla správného zápisu odpovědí

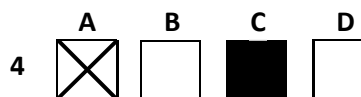
- Odpovědi zaznamenávejte modrou nebo černou propisovací tužkou, která píše dostatečně silně a nepřerušovaně.
- Hodnoceny budou pouze odpovědi uvedené v záznamovém archu.

2.1 Pokyny k uzavřeným úlohám

- Odpověď, kterou považujete za správnou, zřetelně zakřížkujte v příslušném bílém poli záznamového archu, a to přesně z rohu do rohu dle obrázku.

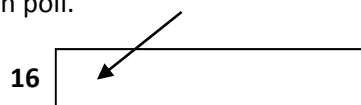
- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, zabarvíte pečlivě původně zakřížkované pole a zvolenou odpověď vyznačíte křížkem do nového pole.

- Jakýkoli jiný způsob záznamu odpovědí a jejich oprav bude považován za nesprávnou odpověď.
- Pokud zakřížkujete více než jedno pole, bude vaše odpověď považována za nesprávnou.

2.2 Pokyny k otevřeným úlohám

- Odpovědi pište čitelně do vyznačených bílých polí.

- Povoleno je psací i tiskací písmo a číslice.
- Při psaní odpovědí rozlišujte velká a malá písmena.
- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, pak původní odpověď přeškrtněte a novou odpověď zapište do stejného pole. Vaše odpověď nesmí přesáhnout hranice vyznačeného pole.

Testový sešit neotvírejte, počkejte na pokyn!

2 body

1 Která z následujících možností není v souladu s Pravidly českého pravopisu?

- A) Polygrafie je výrobní obor, který zpracovává a tiskem rozmnožuje textové a obrazové předlohy.
- B) Druhou generací vyzvánění jsou polyfonní melodie do mobilu, kterými si můžete oživit svůj mobilní telefon.
- C) Restaurování dřevěné polychromované kazatelny z konce 17. století vycházelo z rozsáhlého průzkumu.
- D) Aktuální informace ohledně provozu lékařských ambulancí a jejich zastupitelnost v období letních dovolených získáte na telefonní ústředně polykliniky.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 2–3

Víte, vy ***** máte s námi ledacos společného; například máte stejné č jako my, a krásné, jadrné rrr jako my, a zdrobňujete slovíčka jako my; a la salud de usted. Měl byste přijet k nám, pane Cervantes; připili bychom vám pivem s bílou pěnou a nandali vám na talíř jiných krmíček, neboť každý národ má sice svůj jazyk, ale srozumí se u věcí dobrých a podstatných, jako je dobrá hospoda, realismus, umění a svoboda ducha.

(Vzhledem k povaze úloh není zdroj výchozího textu uveden.)

2 body

2 Která z následujících možností patří na vynechané místo (*****) ve výchozím textu?

- A) Italové
- B) Španělové
- C) Portugalové
- D) Francouzové

2 body

3 Která z následujících možností se uplatňuje ve výchozím textu?

- A) záměrně použitý plurál majestatikus
- B) záměrně chybně utvořený kondicionál
- C) záměrné použití prvního pádu místo pátého
- D) záměrná chyba ve shodě přísudku s podmíněm

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 4–5

Jak je tedy vidět, interpretační možnosti jsou i pro autora dosti široké. To samo o sobě vadit nemusí. Vždyť ona ambivalentnost dává možnost rozehrát absurdní drama odpovídající spíše tragické historické zkušenosti 20. století. Jenomže to v Trefulkově románu postrádám. Místo toho jsme v Zločinu pozdvižení zahlceni statičností realistického popisu, jakousi jazykovou malátností. Dramatické situace jsou umrtveny přemírou verbalismu, stálým ulpíváním na deskripci, takže i drastické scény působí jakoby nedokrveně. Všechný vypravěč obkružuje panoráma děje a ve více či méně výstižných zkratkách kreslí miniportréty aktérů – od primitivního vesnického četníka až k hamletovským syndromem postiženému prezidentovi Masarykovi. Avšak paradoxním nedostatkem epického prostoru se řada postav nebezpečně podobá mlhavým, nevýrazným figurám („oportunistický“ revolucionář-intelektuál Brejcha) či trochu sošným symbolům (heroická dělnická žena Růžena Šulcová). Tato výtky neplatí všeobecně: major Bečvář, nostalgicky vzpomínající na lesk a slávu císařské armády a pohrdající plebejskou republikou, má dostatek průraznosti a pasáže, v nichž se vyskytuje, okamžitě ožijí a zaostří nesoustředěný a jaksi křečovitě posunovaný proud vyprávění.

(Vzhledem k povaze úloh není zdroj výchozího textu uveden.)

2 body

4 Kterou z následujících postav považuje autor výchozího textu za nejzdařileji zpracovanou?

- A) majora Bečváře
- B) prezidenta Masaryka
- C) dělnickou ženu Růženu Šulcovou
- D) revolucionáře-intelektuála Brejchu

2 body

5 Který z následujících výrazů vystihuje význam slova *ambivalentnost* ve výchozím textu?

- A) ucelenost
- B) rozpornost
- C) vytříbenost
- D) přechodnost

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 6–7

Náhoda je rozmarná potvora

Výhra v loterii dvakrát na stejná čísla. Jméno vraha shodné s názvem místa zločinu, padající jelení kýta končící život vegetariána. Jaké bizarní náhody si zahrávají s našimi životy? Život je jako bonboniéra, nikdy nevíš, který kousek ochutnáš říká hlavní hrdina amerického hitu Forrest Gump. A přiznejme si, že něco na tom bude.

(Víkend MF Dnes 30. 4. 2011, upraveno)

2 body

6 Který z následujících nedostatků se vyskytuje ve výchozím textu?

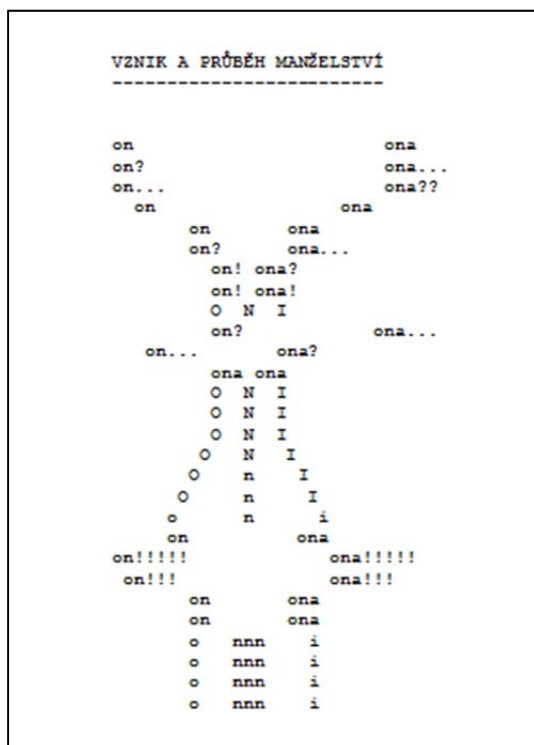
- A) chyba v psaní i/y
- B) chybná syntaktická konstrukce
- C) morfologicky chybně utvořené slovo
- D) chyba v psaní interpunkčních znamének

2 body

7 Která z následujících možností vyjadřuje hlavní myšlenku výchozího textu?

- A) Život je naše volba
- B) Život je souhra okolností
- C) Život se řídí našimi záměry
- D) Život je dán našimi potřebami

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 8

(Vzhledem k povaze úlohy není zdroj výchozího textu uveden.)

2 body

8 Napište termín označující grafické uspořádání básně ve výchozím textu:

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 9–10

Tak se stalo, že jediné přednášky, na nichž jsem byl pečený vařený, byly Vančurovy dějiny americké literatury, systematický přehled neocenitelný v době, kdy americké knihy byly dosud nedostupné, a potom přednášky profesora Černého: o moderní francouzské poezii (díky ***** překladům jsem jí byl citově vychováván), o existencialismu (jako všichni jsem tehdy té, ne zrovna snadno srozumitelné, filozofii podlehl) a o evropských literaturách nové doby. Mohlo by se zdát divné, že ačkoliv anglista, jsem se tak upjal na romanistiku. To nebylo na romanistiku, to bylo na profesora Černého.

(A. Fetters, Václav Černý v rodném kraji)

9 Napište, který jazyk prokazatelně studoval autor výchozího textu:

2 body

10 Která z následujících možností patří na vynechané místo (*****) ve výchozím textu?

2 body

- A) Čapkovým
- B) Březinovým
- C) Wolkerovým
- D) Olbrachtovým

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 11–12

Modální částice *asi, snad, nejspíš, zajisté, možná, pravděpodobně* aj. uvádí stupeň pravděpodobnosti obsahu výpovědi. Jejich užitím lze výpověď charakterizovat ve škále od „nanejvýš pravděpodobný“ po „vyloučený“. Ve výpovědích mají obdobný účinek jako subjektivní užití způsobových sloves nebo futura: *to musí být omyl // to bude omyl // to je nejspíš omyl* apod.

(Vzhledem k povaze úloh není zdroj výchozího textu uveden.)

11 Která z následujících možností nejvýrazněji odkazuje k modální částici stejného typu, jaký je definován ve výchozím textu?

2 body

- A) Vlastně na tom nezáleží.
- B) Příliš jsi mě tím nepotěšil.
- C) Určitě přijede až v pondělí.
- D) To je tedy rozumné řešení.

12 Které z následujících možností odpovídá svým charakterem výchozí text?

2 body

- A) slovníku cizích slov
- B) pravidlům pravopisu
- C) překladovému slovníku
- D) mluvnici českého jazyka

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 13–14

Dynamičnost civilizačních procesů jako nové – třebaže ambivalentní – a úžasné síly vývoje moderního velkoměstského života je zde programově postavena do ostrého protikladu jednak k předchozí tradici symbolistické a postsymbolistické moderny, k níž Neumann svými prvními sbírkami sám patřil, ale také do protikladu k metafyzickým tendencím. Nikoli minulost a představa procesu, ale naopak ***** ovlivněná prudká dynamika, chápání pohybu a vývoje jako neustálé „vpřed!“ a hmotná skutečnost, hmotné bytí vytváří obraz světa *Nových zpěvů*.

(*Dějiny české moderny*)

2 body

13 Která z následujících možností odpovídá výchozímu textu, a je tedy přejata ze sbírky *Nové zpěvy*?

- A) My, dráty telegrafní, telefonní a elektrické,
jsme kovové ruce moderní souvislosti,
věrné a spolehlivé, rychlé a energické,
lhostejně řadíme ke zlu dobro a k neřestem ctnosti,
- B) Z luk chladné trávy šumí píseň večerní...
Je ticho nesmírné.
Z mlčících sosen prořídých
žluť západu tak zvolna stéká v tůň potoka,
po šedých balvanech a zvlhlém písku, po kapradí,
po černých vlasech jejích a po těch rukou hebkých,
stínících temně zamyšlený zrak.
- C) Víím o zlatém pokladu,
v olšínách dříme ukrytý,
ukrad' jsem ten poklad v Bagdadu
Mohamedu z mešity.
- D) Nad sloními pokrývkami záhonů
gotický kaktus rozkvétá královskými lebkami
a v dutinách melancholických varhan, v hroznech
plechových píšťal
trouchnivější staré melodie.

2 body

14 Který z následujících výrazů patří na vynechané místo (*****) ve výchozím textu?

- A) poetismem
- B) futurismem
- C) romantismem
- D) impresionismem

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 15–17

Přesto si ho představovala. Ve chvílích, kdy bděla vedle chrápajícího špalku svalů, nebo někdy během dopoledne, kdy zvedla oči od pergamenové stránky *chanson de geste* popisující *****, křesťanské hrdiny v brnění, jež obepínalo jejich štíhlá těla jako hadí kůže, a její pohled přivítal za dvojitým sloupkem sluneční komnaty v dálce žlutě zbarvený Sund a na pozdrav jí kynul ponurý proužek Skâne.

(J. Updike, *Gertruda a Claudius*, upraveno)

2 body

15 Která z následujících dvojic patří na vynechané místo (*****) ve výchozím textu?

- A) Odyssea a Achilla
- B) El Cida či Rolanda
- C) Hamleta nebo Macbetha
- D) Caesara či Alexandra Velikého

2 body

16 Která z následujících promluv předchází výchozímu textu?

- A) „Promiň mi, choti. Nedovedu si představit muže, který by mi sloužil mužněji a vroucněji.“
- B) „Nikdy mě nenapadlo, můj mohutný starý příteli, že právě ty mě budeš plísnit pro těžkopádnost.“
- C) „Dánsko má dost chytrých učitelů. Nechápu, proč musíme naše jediné dítě poslat do vyhnanství.“
- D) „Děti jsou vskutku útěchou. Svými potřebami nahrazují naše, a když o ně pečujeme, máme pocit, že žijeme správně.“

max. 3 body

17 Rozhodněte o každém z následujících pojmenování ve výchozím textu, zda odkazuje k člověku (ANO), či nikoli (NE):

	A	N
17.1 žlutě zbarvený Sund	☐	☐
17.2 ponurý proužek Skâne	☐	☐
17.3 chrápající špalek svalů	☐	☐
17.4 pergamenová stránka <i>chanson de geste</i>	☐	☐

VÝCHOZÍ TABULKA K ÚLOZE 18

Míra zaměstnanosti 15–64letých a 55–64letých v členských zemích EU (v %)						
Země	3. čtvrtletí 2010					
	15–64 let			55–64 let		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
EU 27	64,6	70,7	58,5	46,6	54,7	39,0
Česká republika	65,4	74,3	56,4	46,5	59,0	34,9
Německo	71,5	76,5	66,3	57,8	64,9	50,7
Polsko	60,0	66,5	53,6	34,9	45,9	25,3
Rakousko	72,6	78,2	67,1	43,1	52,2	34,5
Slovensko	59,2	65,5	52,8	40,9	54,2	29,2

(Eurostat)

max. 3 body

18 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozí tabulce (ANO), či nikoli (NE):

	A	N
18.1 Německo mělo vyšší míru zaměstnanosti lidí ve věku 55–64 let než ostatní uvedené země.	☐	☐
18.2 Míra zaměstnanosti žen ve věku 15–64 let v Polsku a žen ve věku 55–64 let v Německu byla totožná.	☐	☐
18.3 Míra zaměstnanosti žen ve věku 15–64 let byla v České republice vyšší, než je průměr členských zemí EU.	☐	☐
18.4 Míra zaměstnanosti mužů ve věku 55–64 let v České republice byla stejně jako v Německu vyšší, než činí průměr zaměstnanosti mužů v členských zemích EU.	☐	☐

max. 3 body

19 Rozhodněte o každém z následujících úryvků, zda obsahuje chybu v interpunkci (ANO), či nikoli (NE):

	A	N
19.1 Rozpor mezi tím, čím bychom my, lidé kolem literatury, chtěli být a na co máme nárok, a tím, jakou roli předmět našeho zájmu v dnešní společnosti reálně hraje je příliš velký.	☐	☐
19.2 Jakékoli ocenění je vždy dvojznačným gestem, obrací se jednak dovnitř společenství, které je uděluje a které sdílí hodnoty, jež má cena vyjadřovat, a jednak k širší veřejnosti, kterou chce o těchto hodnotách přesvědčit.	☐	☐
19.3 Než abychom byli sami sebou, raději sníme o nedosažitelném, a nejsme tudíž schopni přijmout skutečnost, že literatura a myšlení s ní spojené je dnes menšinovou zábavou, něčím jako filatelie nebo sběr starých pivních lahví.	☐	☐
19.4 Zatímco společnost skrze nekonečnou řadu reforem směřuje k tomu, že podmínkou pro zkoušku dospělosti bude znalost většiny písmen abecedy, my hrdě přijmeme roli spiklenců, kteří se věnují něčemu tak zbytečnému jako je literatura, a čtou celé knihy.	☐	☐

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 20

Nadváha představuje komplexní problém a je třeba ji také tak řešit. Na druhou stranu se jedná o velmi osobní věc, kterou lidé často chtějí vyřešit sami. Nemyslí si, že potřebují odbornou pomoc. Drží tedy přísné diety, trápí se přílišnými sportovními aktivitami, a přesto jejich váha stoupá. Jsou zde třeba zdravotní problémy nebo špatný stravovací návyk, který jim hubnutí znesnadňuje. A většina z nich o tom vůbec neví. Kdyby však udělali několik drobných změn, jejich hubnutí by bylo jednoduché, přirozené a trvalé.

(www.prirozene-hubnuti.cz)

max. 3 body

20 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda vyplývá z výchozího textu (ANO), či nikoli (NE):

	A	N
20.1 Zdravotní problémy mohou průběh hubnutí znesnadňovat.	☐	☐
20.2 Lidé s nadváhou jsou si vědomi toho, že odborná pomoc je nutná.	☐	☐
20.3 Pro přirozené hubnutí mnohdy stačí udělat několik drobných změn.	☐	☐
20.4 Hubnutí znesnadňuje přílišná sportovní aktivita nebo špatný stravovací návyk.	☐	☐

21 Seřadte jednotlivé úryvky (A–F) za sebou tak, aby byla dodržena textová návaznost:

A) A tak to dělali pokaždé ve válečných dobách a v jiných těžkých situacích. Podle legendy obraz namaloval svatý Lukáš po smrti.

B) V roce 1087 jí byla přičítána zásluha za záchranu města před zánikem. Proto ji nosili podél městských zdí ve slavnostním průvodu.

C) Rychle se prokázalo, že šlo o ikonu, která byla na celém Východě nejvroucněji uctívána; Matka boží, která drží v pravé ruce dítě a levou napřahuje.

D) Ale ani to nebylo doloženo. Nikdo nemohl zničení obrazu dokázat. A večer před posledním útokem nenesli ikonu v prosebném průvodu podél zdí, jak bylo zvykem.

E) A přitom byla boží podpora zapotřebí víc než kdy jindy. Kromě toho musela nepřítomnost Hodigitrie demoralizovat vojáky. Proč se tedy nekonalo procesí? Nebyla už ikona ve městě? Jiné vysvětlení v podstatě neexistovalo.

F) Tak se stal evangelista nejenom ochráncem malířů, ale působil také státotvorně: Ikona symbolizovala jednotu císaře, města, říše a křesťanstva. Jako každé město, které se nevzdalo Turkům a bylo dobyto až po obléhání, zažila Konstantinopol orgie plenění a násilí; vycházelo se tedy z toho, že ikona byla zničena.

(I. Pears, *Uloupená Madona*)

- 21.1 _____
 21.2 _____
 21.3 _____
 21.4 _____
 21.5 _____
 21.6 _____

max. 2 body

22 Přiřadte k následujícím textům (22.1–22.3) odpovídající jazykovědné pojmy (A–E):

22.1 Nesou kladný nebo záporný citový příznak, promítá se do nich postoj, hodnocení a vůle mluvčího, např. *šutrák*, *vrahoun*, *čmajznout*, *potvůrka*, *mrška*, jen zřídka bývají součástí spisovné slovní zásoby. _____

22.2 Okruh výrazů sdílený téměř výlučně určitou pracovní skupinou. Zahrnuje jak spisovné odborné výrazy, např. hutnický a chemický termín *eutektikum*, tak výrazy slangového charakteru, např. *šupléra* (spis. posuvné měřidlo). _____

22.3 Územně omezené jazykové prostředky, jejich užití je vázáno na dílčí geografickou část území našeho státu. Nejsou součástí spisovného jazyka, např. *okurek* (spis. *okurka*), *šufánek* (spis. *sběračka*). _____

- A) knižní výrazy
- B) nářeční výrazy
- C) profesní výrazy
- D) zastaralé výrazy
- E) expresivní výrazy

23 Přiřadte k jednotlivým ukázkám (23.1–23.3) odpovídající umělecký směr (A–E):

- 23.1 Zatímco příroda přestala rodit živočišné tvé předky,
nádherné rody, velebné nad pomyšlení,
z nového věku a lidského mozku se rodíš,
obludo mechanická,
obludo krásná, moudrá, stále se zdokonalující
a jedna ze stera podobných tobě i nepodobných
z nesčetné rodiny dobývající světa. _____
- 23.2 V polosnění u potoka u schýlených větví břízy
ležím, hledím, kterak listím šípy slunce travou mizí,
nad hlavou bzuk hmyzu roste a zas hasne, mdlí a ztichá,
skalní vrabec krouží vzduchem, tráva v bahně louky vzdychá.
Ostřejší jsou světla, stíny zmizely, i drobné stopy
v luční stezce křivolaké ve své zlato slunce topí;
v oboře stín srn se kmitl, v doubí naslouchavě stanul,
z hloubi lesní tichým echem sekýr zvuk jak vítr svanul. _____
- 23.3 Prodírali jsme se vůní ryb pokolena jsme se brodili máslem
Zabitá drůbež světélkovala jako nějaké barbarské básnictví
Miluji Tržnici její podzemí je jako skladiště mrtvol
Jako kulisa z Fantomase
Před antikvariátem čekali penzisté aby vyměnili své knihy za večeři
Na Václavském náměstí se nějaký zpozdilý reportér ještě dotazoval vévodova koně
Co soudí o budoucnosti kosmických letů
V nádražním holičství jsem si dal umýt hlavu snad abych zastavil příval vzpomínek
Ještě chvíli jsem žil mezi dvěma životy mezi dvěma válkami
V čase vracející se houpačky v čase obrácené stránky
Tos už vstoupila na scénu ty u Piastrů kde stával klášter _____
- A) civilismus
B) dekadence
C) surrealismus
D) impresionismus
E) proletářská poezie

24 Přiřadte k jednotlivým charakteristikám typu souvětí (24.1–24.4) odpovídající příklad (A–F):

- 24.1 Souvětí důsledkové je spojení vět, v němž druhá věta vyjadřuje, co vyplývá z celého děje první věty jako jeho následek, anebo co vyplývá z obsahu první věty jako logický závěr. _____
- 24.2 Souvětí stupňovací je spojení vět, obvykle dvou, z nichž druhá svým obsahem převažuje prvou: dodává k jejímu obsahu něco závažnějšího nebo nahrazuje její popřený obsah něčím závažnějším. _____
- 24.3 Souvětí slučovací je spojení vět, které se k sobě přiřazují jako sobě rovné a vyjadřují buď složky jedné události, jednoho obrazu, nebo samostatné myšlenky na sebe navazující, anebo další rozvinutí jedné myšlenky. _____
- 24.4 Odporovací souvětí je spojení dvou vět, jejichž obsahy jsou v rozporu nebo se stavějí proti sobě. Odporovací vztah je diferencován na několik odstínů a k jeho vyjádření máme větší počet spojovacích prostředků většinou významově i stylisticky diferencovaných. _____
- A) Mám s tím člověkem ještě nějaké nevyřízené účty, tak si tady na něj pěkně v závětrí počkám.
- B) Kanadští hokejisté v novém působišti rychle zdomácněli, zato oba Finové se těšili na konec spolupráce.
- C) Nechtěli jsme se pochmurnými vyhlídkami raději zabývat, vůbec jsme totiž s neúspěchem nepočítali.
- D) Asi tři ho začali pronásledovat, dva další mu nadběhli lesem, ostatní na něj číhali u brány.
- E) Nová sloužící nejenže udržovala dům ve stejné čistotě, ale ona ho ještě po kouskách dokonce zvelebovala.
- F) Při cestě na západ uprchlíci projížděli buď kolem několika polorozbořených rančů, nebo kolem opuštěných indiánských tábořišť.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 25–26

„Dokud nejkřesťanštější král neuspokojí svou dobytelskou vášně, nebude v Evropě mír,“ tvrdil Brenozzi. „A víte, kdy to bude? Až na hlavě francouzského krále zazáří císařská koruna.“

„Myslíte, až se stane císařem Svaté říše římské?“

„Jasně! Chce se stát císařem! Chce korunu, kterou Karel Habsburský pomocí úplatků vyfoukl svému dědovi Františku I.“

„Ano, ano, podplatil kurfiřty, kteří volili císaře.“

„Výborně, máte dobrou paměť. Kdyby je byl Karel Habsburský nepodplatil, byl by dnes císařem Francouz. Teď však tu korunu chce zpátky. A chce se Habsburkům pomstít. Proto vpád Turků přichází Francouzům tak vhod: jestliže Turci tlačí na Vídeň, říše se na východě rozkládá, kdežto Francie se na západě rozšiřuje.“

(Vzhledem k povaze úloh není zdroj výchozího textu uveden.)

25 Která z následujících možností odpovídá žánru výchozího textu?

2 body

- A) sci-fi povídka
- B) fantasy příběh
- C) historický román
- D) dobrodružný thriller

26 Které z následujících promluвовých pásem odpovídá úseku z výchozího textu *tvrdil Brenozzi*?

2 body

- A) pásmo autora
- B) pásmo vypravěče
- C) pásmo Brenozziho
- D) pásmo Karla Habsburského

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 27–29

Lowell už mnohokrát v průběhu let otravoval Longfellowa, aby trojdílnou báseň přeložil, a jednou mu dokonce začal vyhrožovat, že to udělá sám, přestože by na to nenašel potřebnou vnitřní sílu. Teď už mu ale prostě musel podat pomocnou ruku. Lowell byl koneckonců jedním z mála amerických učenců, kteří o Dantovi něco věděli. Vlastně to spíš vypadalo, že o něm ví úplně všechno.

Pak Holmesovi dopodrobna líčil, jak pozoruhodně se Longfellow Dantem probírá. Svůj názor si vytvořil na základě zpěvů, které mu už překladatel ukázal. „Wendelle, jsem přesvědčen, že tenhle úkol je pro něj jako stvořený!“ Longfellow začal s *Paradisem*, pak se vrátil k *Purgatoriu* a nakonec k *Infernu*.

„On to překládá pozpátku?“ zeptal se tehdy Holmes zaraženě.

Lowell přikývl a usmál se.

(M. Pearl, Dantův klub)

27 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se uplatňuje nepřímá řeč? **2 body**

- A) zeptal se tehdy Holmes zaraženě
- B) začal vyhrožovat, že to udělá sám
- C) to spíš vypadalo, že o něm ví úplně všechno
- D) už mu ale prostě musel podat pomocnou ruku

28 Kterou z následujících možností pokračuje výchozí text? **2 body**

- A) „Když se dívám na jeho dům, zmocní se mě děs,“ prohlásil tehdy Holmes.
- B) „Řekl bych, že náš milý Longfellow chce mít nejprve jasno o nebi, než sestoupí do pekla.“
- C) „Modlete se, ať se vám podaří z toho nebezpečného spolku vyklouznout,“ pronesl Putnam smrtelně vážně.
- D) „Katolické,“ dořekl Lowell a Hillovi sklaplo. „Tak o tohle vám jde, pane rektore? Že je to na Harvard moc italské? Moc katolické?“

29 Napište jednoslovný český ekvivalent slova *Purgatorium*: **2 body**

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 30

Nicméně Karel a Josef začínali spolu, používali společnou signaturu „bratří Čapkové“. V jejich společných dílech je nesnadné rozlišit a oddělit stopy náležející jen jednomu z nich. Druhému bratrovi, podobně jako Vilémovi z dvojice bratří Mrštíků, bývají obvykle připisovány party malířské a reflexivní. Například některé abstraktní postavy, magické fantazie a filozofické postřehy v Krakonošově zahradě (1918) vykazují bez jakékoli pochybnosti tahy Josefova pera.

(A. M. Ripellino, *Umění Josefa Čapka*)

30 Který z následujících výrazů nejlépe vystihuje význam slova *signatura* ve výchozím textu? **2 body**

- A) přezdívka
- B) název firmy
- C) podtitul díla
- D) autorský podpis

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 31

O český jazyk v 16. st. vědomě pečoval jak český humanismus, který jej vysoce oceňuje, i když jej měří ideály ciceronské latiny, tak jednota českobratrská, která zachovávala dědictví Husovy vědomé péče o jazyk; vzorem ustáleného a vytříbeného jazyka se tak stala *****.

(Česká mluvnice)

2 body

31 Napište název díla, které patří na vynechané místo (*****) ve výchozím textu:

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 32–33

Brzy po *Midinváerne* přestalo sněžit. Venku panoval tuhý mráz. Triss byla s Ciri ve dne i v noci. Dávala pozor. Ochraňovala, způsobem viditelným i neviditelným. Dívka se téměř každou noc s křikem budila z děsivých snů. Blouznila, ukrývala tvář, plakala strachy. Čarodějka ji uklidňovala léky i zařikáváním, uspávala ji ve své náruči. A pak sama dlouho nemohla usnout, přemítajíc o tom, co Ciri mluvila během svých snů. Cítila vzrůstající obavy. *Va' esse deireádh aep eigean...* Něco končí. Trvalo to deset dní a nocí. A pak to přešlo, skončilo, zmizelo beze stopy. Ciri se utišila, spala klidně, bez snů a nočních můr. Čarodějka Triss byla s dívkou. Zůstala na pozoru. Ochraňovala, způsobem viditelným i neviditelným.

(A. Sapkowski, *Krev elfů*, upraveno)

2 body

32 Která z následujících perspektiv vyprávění se uplatňuje ve výchozím textu?

- A) perspektiva A. Sapkowského
- B) perspektiva vševědoucího vypravěče
- C) perspektiva postavy přímo účastnící se děje
- D) perspektiva střídání pohledů několika postav

2 body

33 Napište počet postav, o kterých se vypráví ve výchozím textu:

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 34–36

HASIČ *****

Zvonili lermo a z Radobýlu
viděti mohlo se až téměř do Sasí
natož do Litoměřic jak plameny olizují
s chutí saně krov domu
narychlo rudku uhel a sépiovou kost
vhodil si do kapsy a smotal počmáraný arch

[...]

Jediný básník jediný jediný dobrovolně
udýchán uřícen hodil kamizolu do trávy
a chopil se dřevěné putny a chrstal vodu
a občas do své ovousené tváře a napil se
zchladit srdce které ach ano a vždycky
to neuchopíš
ho nepochopíš Lori

(J. Staněk, *Shakespeare na piercingu*)

34 Napište celé jméno básnické osobnosti, ke které odkazuje výchozí text, a patří tedy na vynechané místo (*****) v názvu:

2 body

35 Která z následujících možností není synonymem slova *putna* ve výchozí básni?

2 body

- A) vědro
- B) konev
- C) necky
- D) škopek

36 Napište název rétorické figury, která se uplatňuje v posledním verši výchozí básně:

2 body

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 37

Román *Na cestě* je základním literárním dokladem [...], generační výpovědí té skupiny mládeže v USA, která po svém reagovala na situaci v zemi koncem 40. a 50. let. Tím jsou poznamenány i cesty hrdiny románu po USA, tvořící dějovou kostru knihy. Zážitky a setkání se však mísí s nostalgii způsobenou vědomím bezvýchodnosti takového života. Román vypovídá dnes obecně o touze člověka po lepším životě, svobodě a štěstí.

(www.ld.johannesville.net)

37 Napište název literárního hnutí, o kterém se píše ve výchozím textu:

2 body

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 38

Dnes ukládá se město spát
Jak po velikém vinobraní
Začne-li ještě hudba hrát
Já nepřežiji to snad ani

Viděl jsem černý prapor vlát
Ach co je na terasách paní
Dnes ukládá se město spát
Jak po velikém vinobraní

Jen ty máš obyčejný šat
Proto ten rozpačitý chvat
Svlékni ho copak ti v tom brání
Mé zrcadlo či vinobraní?
Doufám že nestydíš se snad

Vždyť město ukládá se spát

(V. Nezval, Zpáteční lístek)

2 body

38 Která z následujících forem se uplatňuje ve výchozím textu?

- A) Forma středověké occitánské milostné poezie doprovázená zprvu tancem. Přejata renesančními básníky italskými ustálila se na čtrnácti verších a tím se podobá sonetu. Za prvním čtyřverším s rýmy zpravidla obkročnými následuje desetiveršová strofa s různým uspořádáním rýmů.
- B) Malajská lidová forma o různém počtu čtyřveršových slok, v nichž se druhý a čtvrtý verš strofy předcházející vrací jako první a třetí verš strofy následující. Zakončen je pak strofou, jejíž poslední verš je totožný s prvním veršem celé básně. Tím je „malajský řetězec“ uzavřen nejen formálně, ale i myšlenkově.
- C) Středověká francouzská forma tvořená na kruhovém základě, využívající návratu některých veršů. První dva verše obsahují obvykle základní téma básně a opakují se jako předposlední a poslední verše strofy druhé a třetí. Někdy se opakuje pouze verš první. Je to tedy báseň připomínající svou uzavřeností prsten.
- D) Původně provensálská forma, proslavená až Dantem. Je to řada pětistopých jambických trojverší, v nichž se rýmuje verš první s třetím, zatímco druhý je rýmem spojen s prvním veršem sloky následující. Řadu, která může mít těchto trojverší libovolné množství, ukončuje jeden samostatný verš spojený rýmem se sudým veršem sloky poslední.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 39–40

Hodnotil se hlavně týmový duch tříčlenného družstva, což se našemu týmu vymstilo. Byl to jeden z důvodů, proč náš tým nepostoupil do sobotního finále. Dalším důvodem, který vyvedl nejen z míry, ale některé i ze snowparku za pomoci skútrů horské služby, bylo to, že snowpark byl extrémně ledový a měkl až kolem jedné hodiny odpoledne, když závody končily. Poměrně často bylo k vidění, jak za dopadem vedle platformy leží nebo se svíjejí jezdci, kteří čekají až je někdo ošetří a na tablu skoků stáli shapeři, kteří měli v ruce lopaty a snažili se zadělávat díry v kredenci, po těch kteří okusili jeho příchut'.

(www.freeride.cz, upraveno)

39 Které z následujících slov je v kontextu výchozího textu slangovým výrazem?

2 body

- A) tým
- B) skútr
- C) finále
- D) kredenc

40 Která z následujících možností odstraňuje chyby ve výchozím textu?

2 body

- A) Poměrně často bylo k vidění, jak za dopadem vedle platformy leží nebo se svíjejí jezdci, kteří čekají až je někdo ošetří, a na tablu skoků stáli shapeři, kteří měli v ruce lopaty a snažili se zadělávat díry v kredenci, po těch kteří okusili jeho příchut'.
- B) Poměrně často bylo k vidění, jak za dopadem vedle platformy leží nebo se svíjejí jezdci, kteří čekají, až je někdo ošetří a na tablu skoků stáli shapeři, kteří měli v ruce lopaty a snažili se zadělávat díry v kredenci, po těch kteří okusili jeho příchut'.
- C) Poměrně často bylo k vidění, jak za dopadem vedle platformy leží nebo se svíjejí jezdci, kteří čekají až je někdo ošetří, a na tablu skoků stáli shapeři, kteří měli v ruce lopaty a snažili se zadělávat díry v kredenci po těch, kteří okusili jeho příchut'.
- D) Poměrně často bylo k vidění, jak za dopadem vedle platformy leží nebo se svíjejí jezdci, kteří čekají, až je někdo ošetří, a na tablu skoků stáli shapeři, kteří měli v ruce lopaty a snažili se zadělávat díry v kredenci po těch, kteří okusili jeho příchut'.

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 41–42

TEXT 1

K určité nápravě na tomto úseku došlo teprve dnem 1. ledna 2001, kdy nabyl účinnosti zákon č. 367/2000 Sb., který novelizoval občanský zákoník č. 40/1964 Sb. a k dosavadnímu § 151 o) připojil nový odstavec 3, který zní: „Není-li vlastník stavby současně vlastníkem přilehlého pozemku a přístup ke stavbě nelze zajistit jinak, může soud na návrh vlastníka stavby zřídit věcné břemeno ve prospěch vlastníka stavby spočívající v právu cesty přes přilehlý pozemek.“

(Ad Notam 5/2007)

TEXT 2

§ 151 o) odst. 3 ObčZ

Právo cesty sestává jak z práva přes pozemek procházet, tak přes něj projíždět. Není však vyloučeno, aby bylo výjimečně zřízeno věcné břemeno spočívající jen v právu chůze po přilehlém pozemku. O takový případ jde, když příjezd motorovými vozidly měl vlastník stavby zajištěn k hranici zatíženého pozemku, přičemž krátká několikametrová vzdálenost od této hranice ke vchodu jeho domu nevybočila z obvyklé vzdálenosti staveb od místa příjezdu k nim.

(Právní rozhledy 2/2006)

2 body

41 Které z následujících tvrzení je obsaženo ve výchozím textu 1?

- A) Odstavec 3 paragrafu 151 o) byl změněn.
- B) Teprve 1. ledna 2001 nabyl účinnosti občanský zákoník.
- C) Přístup ke stavbě není možný, pokud vlastník stavby není zároveň vlastníkem pozemku.
- D) Věcné břemeno ve prospěch vlastníka stavby může na návrh vlastníka stavby zřídit soud.

2 body

42 Rozhodněte na základě obou výchozích textů, která z následujících možností nejpřesněji vystihuje pojem *právo cesty*?

- A) právo projít přes přilehlý pozemek
- B) právo projet přes přilehlý pozemek
- C) právo projít i projet přes přilehlý pozemek
- D) právo vybudovat cestu přes přilehlý pozemek

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 43–45

Poprvé v letošním závodě Tour de France nedojel do cíle peloton jezdců pohromadě. V pondělní třetí etapě slavného cyklistického podniku se z vítězství radoval domácí Samuel Dumoulin.

Francouz z týmu Cofidis předvedl společně s dalšími třemi cyklisty obdivuhodný výkon, když zbývajícím závodníkům tato skupinka ujela již po pěti kilometrech. Peloton je zkoušel dostihnout v dalších dvou set kilometrech. Marně.

Dumoulin, jenž je vzrůstem 159 centimetrů nejmenším účastníkem Tour de France, neoplýval aktivitou. Ta potom ale zčistajasna přišla těsně před cílovou čarou, kdy předjel Američana Frischkorna i krajana Romana Feillua. Ten poté oblékl žlutý trikot pro vedoucího jezdce.

Pondělní etapa vedla ze Saint Malo do Nantes, měřila 206 kilometrů. Unikající skupinka měla v průběhu závodu až patnáctiminutový náskok, jež však neudržela. Favorité jej stahovali díky agilnímu Evansovi a McEwenovi.

Jediný český zástupce Roman Kreuziger si oproti úvodu pohoršil. Tentokrát dojel až ve druhé skupině pronásledovatelů, což znamenalo ztrátu téměř dvou minut. Cyklista stále Liquigas obsadil 106. pozici a nyní figuruje na 55. místě.

(www.aktualne.centrum.cz, upraveno)

- 2 body**
- 43** Který z následujících výrazů je svým významem nejbližší slovu *agilní* v předposledním odstavci výchozího textu?
- A) horlivý
  - B) rozumný
  - C) rozzlobený
  - D) překvapený
- 2 body**
- 44** Který z následujících úryvků obsahuje jazykovou chybu?
- A) Ten poté oblékl žlutý trikot pro vedoucího jezdce.
  - B) Peloton je zkoušel dostihnout v dalších dvou set kilometrech.
  - C) Jediný český zástupce Roman Kreuziger si oproti úvodu pohoršil.
  - D) Pondělní etapa vedla ze Saint Malo do Nantes, měřila 206 kilometrů.
- 2 body**
- 45** Které z následujících tvrzení je obsaženo ve výchozím textu?
- A) Dvě stě kilometrů nestačilo pelotonu na dostižení vedoucí skupiny jezdců.
  - B) Po celou dobu pondělní etapy byl Francouz Dumoulin méně aktivní než ve zbývajících etapách.
  - C) Od vítězství ve třetí etapě závodu Tour de France dělilo Francouze Romana Feillua patnáct minut.
  - D) Závodníci Evans a McEwen skončili se ztrátou několika minut za vítězem Samuelem Dumoulinem.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 46–47

Ani poslední Snowovo dílo *Krycí barva* (*A Coat of Varnish*, 1979) nevybočuje z řady. Zajisté je to román, který má základní atributy *****: děj soustředěný k případu vraždy staré dámy z lepší společnosti, několik podezřelých, propracované popisy složitěho policejního vyšetřování [...]

Jak už řečeno, svou spisovatelskou technikou je Snow zakotven v tradicích románu devatenáctého století. Nepřijal ani nepřetavil žádný z výbojů modernistů a jeho romány působí v tomto směru někdy až anachronisticky. Kniha, kterou naprosto logicky završil svoje rozsáhlé dílo, však znovu přesvědčivě dokládá, že měl neobyčejně vyvinutý smysl pro konflikty a problémy své doby a své společnosti, překryté jen velmi tenkou a křehkou ochrannou vrstvou, slupkou „krycí barvy“ konvenčních civilizačních nánosů, pod kterou nezřídka číhá nemilosrdné zvíře.

(Vzhledem k povaze úloh není zdroj výchozího textu uveden.)

2 body

46 Která z následujících úprav odstraňuje nevhodně volené slovo ve výchozím textu?

- A) místo *ochrannou* má být *ochranou*
- B) místo *policejního* má být *četnického*
- C) místo *konvenčních* má být *koncepčních*
- D) místo *anachronisticky* má být *anachronicky*

2 body

47 Která z následujících možností patří na vynechané místo (*****) ve výchozím textu?

- A) utopie
- B) thrilleru
- C) westernu
- D) detektivky

ZKONTROLUJTE, ZDA JSTE DO ZÁZNAMOVÉHO ARCHU UVEDL/A VŠECHNY ODPOVĚDI.
